

Asia: VN/14432/2025

Valtioneuvoston asetus turkiseläinten hyvinvoinnista

Kohta 1

1 § Soveltamisala

-

Kohta 2

2 § Määritelmät

-

Kohta 3

3 § Turkiseläimen käsittely ja hoito

Eläinten käsittelyssä on ensiarvoisen tärkeää huolehtia siitä, ettei eläimille aiheuteta turhaa kipua tai kärsimystä. Turkiseläinten totuttaminen käsittelyyn on tärkeää eläinten hyvinvoinnin kannalta, mutta nykyinen esitys sallii edelleen niskapihtien käytön – välineen, jonka on tutkimuksissa todettu aiheuttavan eläimille kipua ja jopa fyysisiä vammoja.

Niskapihtien käyttö ei ole linjassa eläinten hyvinvointilain hengen kanssa, eikä sitä voida pitää eettisesti hyväksyttävänä. Eläinten käsittelyssä ja hoidossa on aina pyrittävä menetelmiin, jotka eivät aiheuta eläimelle kipua tai stressiä.

Eläinsuojeluyhdistys katsoo, että niskapihtien käyttö on kiellettävä, ja eläinten käsittelyssä on edellytettävä sellaisia käytäntöjä, jotka tukevat eläimen hyvinvointia ja kunnioittavat sen perustarpeita.

Kohta 4

4 § Turkiseläinten ryhmäkasvatus ja sosiaaliset suhteet

Asetuksessa edellytetään eläimille mahdollisuutta sosiaalisiin suhteisiin, mutta määräykset jäävät liian yleisluontoisiksi eikä lajikohtaisia tarkennuksia ole esitetty. Tällä hetkellä ei ole riittäviä velvoitteita sen varmistamiseksi, että sosiaalisten tarpeiden täyttymistä todella valvotaan ja toteutetaan käytännössä.

Eläimen eristäminen tai esimerkiksi vierottaminen emoistaan ennen lajille tyypillistä ajankohtaa tulisi sallia vain, mikäli siihen on selkeästi todettavissa lääketieteellinen peruste. Asetuksessa tulisi tämän vuoksi säätää eristämisen ja varhaisen vierottamisen edellytyksistä tarkemmin, jotta eläinten sosiaalisten käyttäytymistarpeiden täytyminen turvataan käytännössä eikä pelkästään periaatteellisella tasolla.

Kohta 5

5 § Eläimen tuotantokykyyn vaikuttaminen

-

Kohta 6

6 § Ruokinta ja juotto

Asetuksessa sallitaan supikoiran paastottaminen talviunikauden aikana, mikä ei vastaa eläimen biologisia tarpeita. Supikoiran talviuni ei ole yhtäjaksoista horrosta, vaan eläin heräilee ajoittain ja saattaa liikkua aktiivisesti. Tämän vuoksi supikoiralle tulisi tarjota ravintoa myös talvikaudella aina, kun eläin osoittaa syömistarvetta. Ruokinnan rajoittaminen tässä tilanteessa voi vaarantaa eläimen hyvinvoinnin ja ei ole eettisesti hyväksyttävää.

Lisäksi asetuksessa mahdollistetaan poikkeaminen jatkuvasta vedensaannista silloin, kun vesi jäätyy. Eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta jatkuva vedensaanti on perustarve, joka on turvattava kaikissa olosuhteissa – myös talvikaudella. Teknisiä ratkaisuja juomaveden jäätyminen estämiseksi on olemassa, eikä jäätymistä voida pitää hyväksyttävänä syynä veden saannin rajoittamiselle. Eläimillä on oltava ympärivuorokautinen pääsy puhtaaseen veteen kaikissa tilanteissa.

Kohta 7

7 § Eläimen hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

-

Kohta 8

8 § Eläinjalostus

Siitoseläinten valinnassa on varmistettava, että jalostus ei perustu eläimen hyvinvointia heikentäviin ominaisuuksiin. Asetuksessa tulisi selkeästi kieltää siitoskäyttö eläimiltä, jotka ovat poikkeuksellisen pelokkaita tai aggressiivisia, sillä nämä ominaisuudet voivat olla merkki eläimen heikosta sopeutumisesta tuotantoympäristöön ja aiheuttaa kärsimystä sekä yksilölle että sen jälkeläisille.

Samoin siitoskäyttö tulisi kieltää eläimiltä, joilla on perinnöllisiä tai rakenteellisia ominaisuuksia, jotka heikentävät eläimen terveyttä tai hyvinvointia. Eläinten jalostuksessa on noudatettava vastuullisuutta, ja ensisijaisena kriteerinä tulee olla eläimen kyky elää terveenä ja lajityypillistä käyttäytymistä ilmentäen.

Kohta 9

9 § Turkistilan yleiset vaatimukset

Myös sairaille tai muista eristetyille eläimille on turvattava mahdollisuus näköyhteyteen lajitovereihin kaikissa olosuhteissa, silloin kun se on lajille tyyppillinen ja hyvinvoinnin kannalta olennainen tarve. Sosiaalinen kontakti, myös visuaalisessa muodossa, on monille eläinlajeille keskeinen osa hyvinvointia. Eristäminen saa tapahtua vain perustellusta syystä ja niin lyhytaikaisesti kuin mahdollista, eikä sen tule tarkoittaa täydellistä sosiaalisen yhteyden katkaisua.

Kohta 10

10 § Turkistilan aitaaminen ja karkuun päässeiden eläinten pyydystäminen

Loukutettavien eläinten hyvinvointi edellyttää, että loukkujen tarkastusväliä tiukennetaan nykyisestä. Asetuksessa sallitaan loukkujen tarkastaminen vain kahdesti vuorokaudessa, mikä ei riitä turvaamaan eläimen hyvinvointia. Loukku on eläimelle poikkeuksellinen ja stressaava tila, ja siellä vietetty aika tulee minimoida.

Loukkujen tarkastus tulisi tehdä vähintään neljä kertaa vuorokaudessa, ja eläinsuojelullisesti suositeltavaa olisi hyödyntää nykyaikaisia teknisiä ratkaisuja, kuten lähettävää riistakameraa, jolla eläimen joutuminen loukkuun voidaan havaita välittömästi. Näin varmistetaan, että loukkuun jäänyt eläin voidaan vapauttaa, hoitaa tai lopettaa mahdollisimman nopeasti ja eläimen kärsimystä vähentäen.

Kohta 11

11 § Eläinsuojan olosuhteet

-

Kohta 12

12 § Pitopaikan yleiset vaatimukset

Verkkopohjaiset pitopaikat tulee kieltää kokonaan tarhauksessa. Tutkimusten mukaan verkkopohjainen häkki aiheuttaa eläimille anturavaurioita ja ei vastaa tarhattavien eläinten lajityypillisiä tarpeita.

Eläinten hyvinvoinnin kannalta on välttämätöntä, että tarhassa voidaan toteuttaa lajinomaiset käyttäytymistarpeet, kuten liikkuminen, saalistaminen, kaivaminen, lepääminen pesässä tai

korkealla paikalla, sosiaalinen käyttäytyminen, tutkiminen ja leikkiminen. Verkkopohja rajoittaa esimerkiksi liikkumista ja kaivamisen mahdollisuutta, mikä johtaa eläinten hyvinvointiongelmiin sekä lisää stereotyyppien, eli toistuvan ja tarpeettoman käyttäytymisen, esiintymistä.

Kohta 13

13 § Pitopaikan varusteet ja virikkeet

Virikkeistämisen vaatimukset ovat nykyisin puutteelliset, kun huomioidaan, että eläin elää häkissä koko elämänsä ajan. Virikkeiden määrän ja laadun tulee olla riittävä, jotta eläimen lajityypilliset käyttäytymistarpeet, kuten saalistaminen, tutkiminen, leikkiminen, pureskelu ja kaivaminen, tulevat asianmukaisesti huomioituiksi.

Esimerkiksi minkeillä virikkeisiin tulisi kuulua myös uimiseen mahdollistavia ratkaisuja, jotta eläimen lajityypillinen käyttäytyminen voidaan toteuttaa ja hyvinvointi turvata. Riittämätön virikkeistäminen voi johtaa stressiin, käyttäytymishäiriöihin ja heikentyneeseen elämänlaatuun.

Kohta 14

14 § Voimaantulo

-

Kohta 15

15 § Siirtymäsäännökset

Siirtymäajat esitettyihin vaatimuksiin ovat kokonaisuudessaan liian pitkiä. Esimerkiksi jatkuvan vedensaannin turvaamisen siirtymäaika on useita vuosia, samoin makuupaikkojen ja virikkeiden osalta. Tilakokovaatimusten siirtymäaika ulottuu jopa vuoteen 2036 asti.

Eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta siirtymäaikoja tulee tiukentaa merkittävästi. Vaadimme, että useimmat vaatimukset tulee ottaa käyttöön kahden vuoden kuluessa säädöksen voimaantulosta, jotta eläinten olosuhteet paranevat kohtuullisessa ajassa. Poikkeuksena tilavaatimus, jolle voidaan myöntää enintään neljän vuoden siirtymäaika.

Kohta 16

Liite 1 Minkki, hilleri ja soopeli

Eläinten luonnollinen elinympäristö ja liikkumistarve ovat usein huomattavasti nykyistä pitopaikkakokoa suuremmat. Esimerkiksi minkillä reviiri voi ulottua useiden kilometrien pituiselle rantaviivalle. Pienet tilat, joiden mitat ovat alle puoli metriä, eivät pysty tarjoamaan eläimille riittäviä mahdollisuuksia lajityypilliseen liikkumiseen, piiloutumiseen, uimiseen tai kiipeilyyn.

Ahtaat tilat aiheuttavat eläimille merkittävää stressiä ja voivat johtaa moniin terveys- ja käyttäytymisongelmiin, kuten ylipainoon, toistuviin pakkotoimintoihin sekä ahdistuksen oireisiin. Lisäksi verkkopohjat, joita käytetään häkkien lattiaina, ovat tunnetusti vahingollisia eläinten jaloille ja aiheuttavat kipua sekä vammoja.

Tarhojen tulisi perustua maapohjaisiin rakenteisiin, jotka tukevat monipuolista liikkumista ja tarjoavat erilaisia alustoja. Näiden tilojen puhtaanapidosta on huolehdittava säännöllisesti, jotta eläinten ympäristö pysyy terveellisenä.

Virikkeiden tarjoaminen on myös keskeistä eläinten hyvinvoinnin kannalta. Tarhoissa on oltava mahdollisuus esimerkiksi kaivamiseen ja uimisesta nauttimiseen, joten veden alueet, joissa eläimet voivat sukeltaa, ovat välttämättömiä lajityypillisen käyttäytymisen ylläpitämiseksi.

Kohta 17

Liite 2 Kettu

Eläinten luontaiset elintilat ovat huomattavasti nykyistä pitopaikkakokoa laajemmat, ja esimerkiksi ketun reviiri voi ulottua useista hehtaareista jopa yli tuhanteen hehtaariin. Nykyiset vaatimukset, jotka sallivat noin neliömetrin kokoisen tilan ja vain 70 cm korkean häkin, eivät tarjoa ketulle tarpeeksi tilaa ilmaista lajityypillistä käyttäytymistään.

Pienet ja ahtaat olosuhteet aiheuttavat eläimille merkittävää stressiä ja voivat johtaa hyvinvointiongelmiin, kuten ylipainoon, toistuviin pakko-oireisiin sekä ahdistuneisuuteen. Ketut ovat älykkäitä ja leikkisiä eläimiä, jotka tarvitsevat monipuolisia ympäristöjä, mukaan lukien erilaiset pinnat, luolastot sekä mahdollisuuden kaivaa ja kiipeillä. Pelkkä yksittäinen taso tai hylly ei korvaa näitä tarpeita.

Lisäksi ketuille on tarjottava häkissä luolamainen, turvallinen suojapaikka, johon ne voivat vetäytyä rauhoittumaan.

Verkkopohjat aiheuttavat eläinten jaloille dokumentoituja vaurioita ja haittoja, minkä vuoksi häkkien pohjien tulisi olla maapohjaisia. Maapohjaiset häkit tukevat monipuolista liikkumista ja eri alustojen käyttöä. Näiden tilojen siisteydestä on huolehdittava säännöllisesti, jotta ympäristö pysyy terveenä ja eläimille miellyttävänä.

Hyvinvoinnin turvaamiseksi häkeissä on oltava myös riittävästi virikkeitä, jotka tukevat ketun lajityypillistä käyttäytymistä, kuten saalistamista, leikkiä, sosiaalisten suhteiden muodostamista ja kaivamista.

Kohta 18

Liite 3 Supikoira

Supikoiran luonnollinen reviiri on huomattavan laaja, vaihdellen 100–200 hehtaarin välillä. Nykyiset tilavaatimukset, jotka sallivat noin yhden neliömetrin suuruisen häkin ja vain 70 cm korkean tilan, eivät missään nimessä tarjoa supikoiralle riittävästi tilaa lajityypillisen käyttäytymisen toteuttamiseen.

Ahtaat pitopaikat aiheuttavat eläimille merkittävää stressiä, mikä voi johtaa muun muassa ylipainoon, toistuviin pakkokäyttäytymisiin sekä ahdistuneisuuden lisääntymiseen. Supikoiralle on myös tarjottava häkissä luolamainen ja turvallinen suoja, johon se voi vetäytyä tarvittaessa. Lisäksi talvehtimisen turvaamiseksi supikoiralle on järjestettävä riittävän suojaisa ja kuiva tila talviunen ajaksi.

Verkkopohjat, joita nykyisin käytetään häkkien lattioina, ovat tutkimusten mukaan haitallisia ja voivat aiheuttaa vaurioita eläinten jaloille. Supikoirille tulee siksi tarjota maapohjaiset häkit, jotka mahdollistavat monipuolisen liikkumisen erilaisilla alustoilla. Näiden tilojen siisteydestä tulee huolehtia säännöllisesti, jotta eläinten ympäristö pysyy puhtaana ja hygieenisenä.

Lisäksi häkeissä on oltava riittävästi virikkeitä, jotka tukevat supikoiran lajityypillistä käyttäytymistä, kuten saalistamista, leikkimistä, sosiaalisten suhteiden muodostamista sekä kaivamista.

Voitte jättää lausuntonne myös tähän

Lausunto

Turun Eläinsuojeluyhdistys ry:n lausunto turkiseläinasetuksesta

Turun Eläinsuojeluyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua turkiseläinasetuksesta. Yhdistyksemme yhtyy monien asiantuntijoiden ja eläinsuojelujärjestöjen huoliin siitä, ettei nykyinen asetusesitys täytä eläinten hyvinvointilain vaatimuksia.

Perustavanlaatuisesti katsomme, että asetusta ei voida hyväksyä nykyisessä muodossaan. Vaikka siihen tehtäisiin parannuksia, ei turkiseläinten pitäminen häkeissä voi koskaan vastata eläinten hyvinvointilain asettamaa minimistandardia. Paras ja eettisesti perusteltu ratkaisu on turkistarhauksen lakkauttaminen mahdollisimman lyhyen siirtymäajan puitteissa. Eläinten kasvattaminen pelkästään turkin vuoksi on ristiriidassa nykyisen hyväksyttävän eläinten hyödyntämisen käsityksen kanssa.

Turkistarhauksen jatkaminen vaikeuttaa Suomen asemaa osana EU:n eläinsuojelutavoitteita, kun monet muut jäsenmaat ovat jo kieltäneet häkkikasvatuksen. Lisäksi toiminta aiheuttaa merkittäviä kansanterveydellisiä ja ympäristöhaittoja, esimerkiksi zoonoosiriskien muodossa.

Eläinten hyvinvoinnin toteutuminen ja tilavaatimukset

Nykyiset pitopaikkojen kokovaatimukset ovat epäasianmukaisia, eikä niillä turvata lajityypillistä käyttäytymistä. Esimerkiksi minkin luontainen reviiri voi ulottua useiden kilometrien rantaviivalle, ketun reviiri voi olla 100–200 hehtaaria ja supikoirallakin jopa satoja hehtaareja. Niin pieni tila kuin reilun neliömetrin alue, jonka korkeus on alle metrin, ei mahdollista eläimille riittävää liikkumista tai lajityypillistä toimintaa.

Ahtaat olosuhteet aiheuttavat eläimille merkittävää stressiä ja hyvinvointiongelmia, kuten lihomista, stereotyyppioita sekä ahdistuksen oireita. Eläimet tarvitsevat tiloja, joissa on monipuolisia pintoja, piiloja, kaivamis- ja kiipeilymahdollisuuksia sekä virikkeitä, jotka tukevat saalistus- ja leikkikäyttäytymistä sekä sosiaalisten suhteiden muodostamista. Pelkkä yksittäinen taso tai hylly ei tyydytä näitä tarpeita.

Lisäksi eläimille on aina tarjottava turvallinen, luolamainen suoja, johon ne voivat vetäytyä rauhoittumaan. Supikoiran talvehtimisen turvaaminen edellyttää myös kuivia ja riittävän suojaisia tiloja talviunen aikana.

Verkkopohjaisen häkin haitat ja suositukset

Tutkimukset osoittavat selkeästi, että verkkopohjaiset häkit aiheuttavat eläinten jaloille kipua ja vammoja. Siksi pitopaikkojen pohjien tulee olla maapohjaisia, jotta eläimet voivat liikkua luonnollisesti erilaisilla alustoilla. Maapohjainen häkki tulee pitää säännöllisesti puhtaana ja hygieenisenä.

Virikkeistäminen ja lajityypillinen käyttäytyminen

Koska eläimet viettävät häkeissä koko elämänsä, niiden ympäristön tulee tarjota riittävästi virikkeitä, jotka mahdollistavat lajityypillisen käyttäytymisen toteutumisen. Tämä sisältää mahdollisuuden kaivaa, uida (esim. minkit), saalistaa, leikkiä sekä ylläpitää sosiaalisia kontakteja.

Siirtymäajat ja asetuksen valmistelu

Asetuksen ehdottamat siirtymäajat ovat kohtuuttoman pitkiä – esimerkiksi jatkuvan vedensaannin turvaamisen osalta vuosia, ja tilavaatimusten osalta jopa vuoteen 2036 asti. Eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta siirtymäajat tulisi tiukentaa ja toteuttaa suurimmat muutokset kahden vuoden sisällä asetuksen voimaantulosta, tilavaatimuksissa myönnettäisiin enintään neljän vuoden siirtymäaika.

Lisäksi asetuksen valmistelussa ei ole riittävästi huomioitu eläinten hyvinvointiasiantuntijoiden ja riippumattomien tahojen näkemyksiä. Asetus on pitkälti turkistarhaajien näkemysten ohjaama, mikä heikentää sen puolueettomuutta ja eläinten hyvinvointia.

Yhteenveto

Turun Eläinsuojeluyhdistys vaatii:

Asetuksen hylkäämistä nykyisessä muodossaan.

Turkistarhauksen nopeaa ja kokonaan toteutettavaa lakkauttamista.

Siirtymäaikojen lyhentämistä merkittävästi.

Maapohjaisten häkkien käyttöönottoa ja verkkopohjaisten häkkien kieltämistä.

Lajityypillisiin tarpeisiin vastaavien tilojen ja virikkeiden velvoittamista.

Turvallisten suojapaikkojen ja riittävien talvehtimistilojen tarjoamista.

Riittävän veden, ravinnon ja sosiaalisten kontaktien turvaamista kaikissa olosuhteissa.

Eläinten hyvinvointiasiantuntijoiden lausuntojen huomioimista asetuksen arvioinnissa.

Turkistarhaus on sekä eläinten hyvinvoinnin että eettisten ja yhteiskunnallisten arvojen vastainen. Suomi voi ja sen tulee olla edelläkävijä eläinten hyvinvointia edistävässä muutoksessa Euroopassa.

Turussa 18.8.2025

Sari Pesonen

Toiminnanjohtaja

Turun Eläinsuojeluyhdistys – Åbo Djurskyddsförening

Pesonen Sari
Turun Eläinsuojeluyhdistys - Åbo Djurskyddsförening ry - Toiminnanjohtaja
Sari Pesonen